

V Brně o Gogolovi

Ve dnech 13.–14. října 2009 se v prostorách Moravského zemského muzea konala 8. brněnská mezinárodní rusistiko-slavistická literárněvědná konference (tradičně byla tato setkání zaměřena na studium literárních směrů a žánrů v souvislosti s tvorbou Franka Wollmana, R. Jakobsona, A. Veselovského, A. S. Puškina, ale také s modernou, avantgardou a postmodernou), tentokrát věnovaná 200. výročí narození ruského dramatika a prozaika světového jména Nikolaje Vasiljeviče Gogola (1809–1852). Konference, která probíhala pod záštitou rektora Masarykovy univerzity Petra Fialy a děkana její Filozofické fakulty Josefa Kroba, zorganizoval Ústav slavistiky FF MU za spolupráce Katedry slavistiky Pedagogické fakulty Hradec Králové a Katedry slavistiky Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci spolu Českou asociací rusistů, Českou asociací slavistů, Společností Dostojevského v České republice, společností Ars Comparationis, Středoevropským centrem slovanských studií, Literárněvědnou společností při AV ČR (pobočka Brno a její Slavistická sekce, Slavistická společnost Franka Wollmana a účastnilo se jí na 60 badatelů z 12 evropských zemí. Po úvodních slovech představitelky FF MU a pořádajících institucí a společností vystoupila s plenárním referátem Гоголевская поэтика в русском модернизме и раннем авангарде Danuše Kšicová. Konference probíhala v několika panelech: Gogol: poetika a teorie, Gogol a ti druzí, Gogol a překlad, Gogol dramatik a Gogol romanopisec.

Jednotlivé referáty mapovaly především poetiku jeho díla a nahlížely je z hlediska literární teorie, takže tento panel byl nejrozsáhlejší a nejvýznamnější. Zajímavé je, že mnohem menší zájem představoval Gogol jako dramatik a romanopisec; podnětný byl panel o překládání jeho díla. Na konferenci byli přítomni významní rusisté a slavisté, historici a teoretici literatury, mimo jiné Andrej Červeňák, Roman Mnich, Katalin Króo, Alena Morávková, Robert Porter, Sergej Savinkov, Hana Vousine–Jechová, Zdeněk Pechal, Oleg Marčenko, Katalin Szöke, Anuta Szymonik, Miluša Bubeníková, Radka Hříbková (za Společnost Dosto-

jevského), Oldřich Richterek, Milosav Čarkić, editor revue Stil, Olga Červinskaja, Alexandr Korablev aj.

Převaha teoretických koncepcí tu byla zjevná, což plně odpovídá současné vývojové fázi zkoumání Gogola, ale vůbec celé ruské klasiky a ruské literatury jako takové. Uvnitř této dominanty se však zkoumalo především Gogolovo nové místo v ruské literární tradici s podprahovou akcentací linie Gogol–Dostojevskij, i když se zdá, že Gogol se už definitivně vysunul ze zprostředkování Dostojevským, jinak řečeno: dříve promlouval Gogol k světu spíše dílem Dostojevského, nyní se jeho dosah ustálil na moderně a postmoderně, přičemž však zcela nezmizela ani tradiční linie jeho ruskosti, tedy ruského specifika.

Snad k nejvíce podnětným patřila mimo jiné témata o entropii, harmonii a chaosu ve vztahu ke Gogolovi a Dostojevskému (Červeňák), o Gogolově sémantice v ruské literární tradici (Katalin Króo), analýzy petrohradských povídek (Pechal, Dohnal, Kučera, Žemberová, Gorczyca), o hranici reality u Gogola (Voisine-Jechová), o narativním monologu (Hříbková), problém převyprávění Gogol–Remizov (Szöke) o gogolovském intertextu v ukrajinské postmoderně (Bedzir), o Gogolovi a Ševčenkovi (Mnich, Binová), tíma čertů u Gogola a Bulgakova (Muránska), o otázce mechanického člověka u Gogola a Platonova (Pešková), o problému *reductio ad absurdum* na široké srovnávací ploše (Szymonik), o Mrtvých duších (Korablev, Čuveleva) aj.